

BUDAPEST FŐVÁROS FŐPOLGÁRMESTERI HIVATAL		
IKTATÓSZÁM: 154/84-1/2020		
IKTATVA: 2020 AUG 19.		
MELLÉKLET f	ÜGYINTÉZŐ	ELŐZMÉNY d

Vígyszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága

VIZSGÁLATI JELENTÉS

Tisztelt Fenntartó,

alábbiakban a Vígyszínház Felügyelő Bizottsága által júliusban lefolytatott vizsgálat tapasztalatait, és az ezek mentén levonható következtetéseket, javaslatokat összegzi.

A 2020. július 7-9. között a Városházán megtartott személyes meghallgatások, és a július 25-ig írásban megtett bejelentések összesített létszáma 71 fő volt.

A Vígyszínház Felügyelő Bizottsága (a továbbiakban FEB) két személy, Eszenyi Enikő volt ügyvezető igazgató és ellen érkezett bejelentéseket vizsgálta.

A meghallgatások és az írásban érkezett bejelentések alapján a FEB a következő észrevételeit és javaslatait fogalmazza meg:

A bejelentések jelentős része Eszenyi Enikő és vonatkozó panasz volt.

A bejelentések 87%-ban a volt ügyvezető igazgató foglalkoztak: részletesen és számtalan eset egybevágó és kimerítő taglalásával írva le a történeteket. 13%-ban sérelmezték a bejelentők.

A FEB-nek szakmai kompetenciák híján nem áll sem módjában, sem jogkörében Eszenyi Enikő véleményt alkotni. egymástól független történetek, ugyanakkor egyértelműen bizonyos tükröznek. Felmerül annak a lehetősége, hogy egy ekkora üzemet vezető személy esetében szükséges lenne a pályaalakmassági vizsgálaton való megfelelést is a sikeres pályázat feltételeihez kötni.

Bizonyos konkrét ügyek egymással egybevágó történetei alapján megállapítható, hogy valamennyi érintett az elszenvedett sérelmeknél is rosszabbnak érezte azt, hogy az állandó stressz felőrölte az energiájukat, és a teljesítményük rovására ment. Ennek alapján a továbbiakban elengedhetetlen lenne megteremteni azokat a normákat, szabályokat, melyek mentén kiegyensúlyozott légkörben történhet a munkavégzés. Továbbá szükséges lenne létrehozni azokat a testületeket, amelyek garantálják a mentális higiénia megőrzését biztosító munkahelyi körülmények ellenőrzését és betartatását.

Felvetődik a kérdés: Eszenyi Enikő hogyan folytathatta ilyen hosszú ideig igazgatói tevékenységét.

Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága

A panasztevők többsége érezte magát a színházban uralkodó vezetési stílus miatt. Az érintettek úgy érezték, házon belül nem kereshetnek meg senkit.

A FEB álláspontja szerint legalább egy olyan személy foglalkoztatása szükséges lenne, aki a panaszos anonimitását biztosítva –a betegjogi képviselők mintájára –eljárhatna sérelmes ügyekben.

Ez a különböző táruk, a kellékesek, díszletezők, fodrászok, öltöztetők, asszisztensek életét éppúgy megnehezítette, mint a művészeti munkatársakét, színészekét, zenészekét, illetve az eseti megbízású külső munkatársakét.

A jelenlegi rendszerben senki semmilyen módon nem tudta elérni a biztonsági- és a kollektív szerződésben lefektetett előírások betartását a próbaidő és a pihenőidő kiadása tekintetében.

A bejelentések egybehangzó történetei alapján az igazgató próbáin mindent felülírt az ő próbákon, előadásokon túl azonban sem vele, sem más vezető munkatárssal (gazdasági- produkciós igazgató, zenei vezető) nem beszélhették meg a problémáikat az érintettek. A bejelentéseikre érdemi választ nem kaptak, több tucatnyian egyedüli megoldásnak azt találták, hogy otthagyják a színházat, kiléptek. Ezzel jelentős művészeti veszteség érte a Vígszínházat, hiszen sikeres, tehetséges emberek távoztak.

A bejelentések alapján megállapítható, hogy Eszenyi Enikő nemcsak rendezőként, hanem színészként is szerette

Valamennyi érintett beszámolt arról, hogy az ügyvezető igazgató próbáin az első pillanattól fogva teljes műszaki kiszolgálással kellett dolgozniuk. Az első–rendelkező próbákon már elvárás volt, hogy ne csak jelölések, hanem díszletek és kellékek is legyenek a színpadon. A próbák teljes világítási apparátussal, többnyire már jelmezben folytak.

Gyakori panasz volt továbbá, hogy

Vigszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága

használata és fesztiválokon való részvétel esetében számoltak be ilyesmiről, továbbá olyan kötelezettségek esetében, mint a Magyar Dal Napján, a karácsonyi esteken, a promóciós- és reklámrendezvényeken való részvétel. Ezeken az eseményeken a színművészek a saját ruhájukban, de előírásnak megfelelően voltak kötelesek megjelenni,

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy az általunk meghallgatott, illetve írásban a FEB részére eljuttatott mintegy 71 ember beszámolója alapján:

- a színházban nagyon rossz, kifejezetten nyomasztó légkör uralkodott, amely az elmúlt években csak egyre rosszabb lett;

szinte mindennapos volt. A színészek és az ún. háttér dolgozók egyöntetűen arról számoltak be, hogy az ügyvezető rendszeresen

Előfordult, hogy leginkább a színházi hierarchiában legalul lévő dolgozókat;

- az elégedetlenségüknek hangot adókat rendszeresen

de sor is került.

Ha panasszal éltek

panaszaik

kivizsgálása minden esetben elmaradt;

- a fentiekből adódóan nagymértékű volt a fluktuáció. Ez különösen az ügyvezetői titkári, illetve rendezőasszisztensi pozíció esetén volt látványos és követhetetlen (4 év alatt kb. 20 fő távozott). A nyilatkozó színészek és más munkatársak nagy többsége arról számolt be, hogy az ügyvezető igazgató és a színházban uralkodó légkör miatt, saját mentális egészségük megőrzésének érdekében „maguktól” hagyták el a színházat;

- az ügyvezető által rendezett produkciók próbafolyamata különösen megterhelő volt. A

-az elmondások alapján folyamatosan sérültek a munkavállalók jogai, ezért a munkaidő-pihenőidő és a Kollektív Szerződés rendelkezéseinek betartása, illetve a munkaszerződések tárgyában a FEB további vizsgálatot tart szükségesnek;

- meg kell jegyeznünk, hogy szinte minden esetben elhangzott a meghallgatottak részéről, hogy az ügyvezető igazgató asszonyt kivételes tehetségű színésznőnek tartják. A probléma

Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága

A FEB-nek kötelessége jelezni, hogy a meghallgatás során egy aktív probléma is előkerült: a színháznál jelenleg is alkalmazásban álló az előadások esetében több ízben felmerült illetően.

Összességében az derült ki a volt ügyvezető igazgató tevékenységét vizsgáló meghallgatáson, hogy számos esetben a felelőssége is felmerülhet. A jelen vizsgálat felelőssége ezekre felhívni a figyelmet.

A FEB egységes álláspontja szerint a továbbiakban megengedhetetlen, hogy a színház vezetése fölött ne létezzon semmiféle szakmai – etikai kontroll. Jelenleg nincs olyan szervezet, vagy akár csak egyetlen olyan, a színházról független személy, ami/aki jogkörénél fogva védelmet nyújthat nekik. Létfontosságú volna tehát egy Szakmai-Etikai Kódex kidolgozása, egyidejűleg pedig a betartását garantáló testület/etikai bizottság létrejötte.

Szeretnénk hangsúlyozni, hogy a FEB dolgát különösen megnehezítette, hogy sem a Vígszínház, vagy más színházak részéről, sem a Fenntartó részéről olyan elfogadott minta, szakmai eljárási rend, protokoll, kezelési metódus nem áll rendelkezésre, mely egy ilyen jellegű vizsgálat lefolytatásában sorvezetőül szolgálhat.

Összegezve a tapasztalatokat: megkerülhetetlen egy etikai kódex és ennek részeként egy olyan panaszkezelési protokoll kialakítása, amely kellőképpen védi a munkavállalók személyiségi jogait, emberi méltóságát, és lehetőséget biztosít számukra az ezeket sértő vezetői intézkedések és megnyilvánulások jelentésére és orvoslására.

Továbbá javasoljuk egy olyan, külső szakértőkből álló Etikai Bizottság felállítását, mely gyors reagálásával, és bizonyos szankcionatív jogkörök gyakorlásával kivizsgálhatja, illetve pusztán a létevel megakadályozhatja a további ilyen, vagy ehhez hasonló esetek előfordulását.

Javaslatok további vizsgálatokhoz:

- **Javasoljuk a fenntartónak a színház gazdálkodását érintő belső ellenőrzés lefolytatását az ügyvezető külföldi (elsősorban New York-i) útjait és az általa rendezett produkciók költségvetését, illetve a gépkocsibasználatot illetően;**
- **Javasoljuk kivizsgálni a** **érkezett**
panaszokat
- **Javasoljuk a Vígszínház Nonprofit Kft.-hez kötődő alapítványok monitorozását.**
- **A Felügyelő Bizottság egységes álláspontja szerint szükségesnek tartja a volt ügyvezető igazgató meghallgatását egy független, a színházhoz nem kötődő etikai bizottság előtt. Addig a Felügyelő Bizottság egységes álláspontja szerint felfüggeszteni a volt ügyvezető igazgató további rendezői foglalkoztatását.**

Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottsága

- A Felügyelő Bizottság egységes álláspontja szerint nem javasolja a

Az ügyet a FEB precedens értékű eljárásnak tekinti.

Az eljárás lezárultával a Felügyelő Bizottság a nála lévő jegyzőkönyveket adatkezelési szempontok alapján megsemmisítette, és az anonimitás védelmében erre kéri a Fenntartót is.

A Felügyelő Bizottság továbbá kéri a Fenntartót, hogy a Vígszínház jelenlegi ügyvezetését a javaslatokról augusztus 24.-e, az évadkezdés előtt mielőbb tájékoztassa.

Budapest, 2020.08.03.

Fogarasi Gergely

a Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottságának Elnöke

Bornai Eszter s.k.

a Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottságának tagja

Kiss Anita s.k.

a Vígszínház Nonprofit Kft. Felügyelő Bizottságának tagja

